

prima instanță - (Judecătoria Centru, mun. Chișinău) A. Arhip
instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Evgheni Cugut,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Cugut împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Evgheni Cugut, admis apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, casată hotărârea Judecătoria Centru, municipiul Chișinău din 18 martie 2016 și adoptată o nouă hotărârea prin care cererea de chemare în judecată a fost respinsă integral,

c o n s t a t ă :

La 26 noiembrie 2015 Evgheni Cugut a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției și Inspectoratului General al Poliției, solicitând încasarea de la Inspectoratul General al Poliției a sumei de 2 012,25 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, a sumei de 5 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că la 06 iulie 2015 în privința sa a fost întocmit prin procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de

art. 236 alin. (1) Codul contravențional, iar prin decizia de sancționare din aceeași dată, a fost recunoscut vinovat și sancționat de către agentul constatator al INP al IGP al MAI, Fîrfa Andrei, cu amendă în mărime de 20 unități convenționale (400 lei) și 3 puncte de penalizare.

Nefiind de acord cu fapta incriminată și sancțiunea aplicată, Evgheni Cugut a contestat în instanță procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, solicitând anularea acestora și încetarea procesului contravențional.

Prin hotărârea Judecătorei Fălești din 03 septembrie 2015, devenită irevocabilă prin neatacare, contestația a fost admisă, iar procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare întocmite la 06 iulie 2015 în baza art. 236 alin. (1) din Codul contravențional, au fost anulate, fiind dispusă încetarea procesului contravențional.

Prin urmare, afirmă că în legătură cu întocmirea în privința sa a procesului-verbal cu privire la contravenție și emiterea deciziei de sancționare contravențională, i-a fost cauzat un prejudiciu material și moral.

La 28 ianuarie 2016, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând suplimentar încasarea de la Inspectoratul General al Poliției a sumei de 990 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată. (f.d. 56-verso)

Prin hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 18 martie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Cugut.

S-a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției în beneficiul lui Evgheni Cugut suma de 1 000 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, suma de 800 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii și suma de 75 lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat.

În rest acțiunea s-a respins.

La 18 martie 2016 Inspectoratul General al Poliției a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 18 martie 2016, solicitând casarea integrală a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, la 23 martie 2016 Evgheni Cugut a depus cerere de apel împotriva hotărârii instanței fond, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea în care acțiunea a fost respinsă, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016 s-a respins apelul declarat de Evgheni Cugut.

S-a admis apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției.

S-a casat hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 18 martie 2016.

S-a adoptat o nouă hotărâre prin care s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Cugut împotriva Ministerului Justiției și Inspectoratului

General al Poliției, cu privire la încasarea de la Inspectoratul General al Poliției a prejudiciului material în mărime de 2 012,25 lei, a prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei și a cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei respective, în mărime de 990 lei, încasarea taxei de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 187,50 lei.

La 05 decembrie 2016, prin intermediul oficiului poștal, Evgheni Cugut a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016 și casarea parțială a hotărârii Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău din 18 martie 2016, în partea în care acțiunea a fost respinsă, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral și să se încaseze din contul Inspectoratului General al Poliției suma de 2 012,25 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material, suma de 5 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral, suma de 990 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate la judecarea pricinii în instanța de fond, suma de 187,50 lei cu titlu de cheltuieli de judecată la examinarea pricinii în instanța de apel (taxa de stat) și suma de 125 lei cu titlu de cheltuieli de judecată la examinarea pricinii în instanța de recurs (taxa de stat).

În motivarea recursului a indicat că, consideră decizia Curții de Apel Chișinău din 21 septembrie 2016 și hotărârea Judecătoreiei Centru, mun. Chișinău din 18 martie 2016, în partea în care acțiunea a fost respinsă, sunt pasibile de a fi casate ca fiind ilegale.

În acest sens, invocă Evgheni Gugut că, decizia instanței de apel este ilegală, din motivul că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea materială și nu s-a pronunțat asupra celor mai importante motive ale apelului, fapt ce a dus la soluționarea eronată a pricinii și la încălcarea dreptului său la un proces echitabil garantat de art. 6 paragraful 1 CEDO.

Susține că, la adoptarea deciziei, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 53 alin. (2) din Constituție și normele legale pertinente ale Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, deși aceste norme legale au fost invocate și susținute expres în cererea de chemare în judecată, cererile de concretizare a acesteia și în cererea de apel declarată împotriva hotărârii primei instanțe.

Mai mult decât atât, instanța de apel nu a indicat din care motive nu a aplicat la soluționarea cauzei aceste norme de drept material, prin care fapt a comis o eroare procedurală gravă ce a dus la încălcarea dreptului său la un proces echitabil garantat de art. 6 paragraful 1 CEDO, ceea ce constituie temei de declarare a recursului potrivit prevederilor art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă.

Consideră recurentul Evgheni Cugut că sunt greșite concluziile instanței de apel precum că cazul lui nu se încadrează în prevederile art. 19 și 441 Codul contravențional și el nu poate cere și primi în temeiul prevederilor art. 383 alin. (1) și art. 384 alin. (2) lit. u) Codul contravențional, repararea prejudiciului ce constă din cheltuielile suportate în procesul contravențional, pe motivul că potrivit dispozitivului hotărârii Judecătorei Fălești din 03 septembrie 2015 (dosar nr. 5r- 40/15), el nu ar fi fost declarat nevinovat, iar procesul contravențional a fost încetat din motivul declarării nulității procesului-verbal cu privire la contravenție, cu anularea deciziei de sancționare contravențională. Or, instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 441, 383 și 384 alin. (2) lit. u) Codul contravențional.

Susține că, interpretarea eronată a prevederilor art. 441, 383 și 384 alin. (2) lit. u) Codul contravențional de către instanța de apel rezultă și din faptul că instanța de apel a ignorat că hotărârea irevocabilă a Judecătorei Fălești nr. 5r-40/15 din 03 septembrie 2015 echivalează cu o sentință de achitare a sa de sub o acuzație în materie penală în sensul autonom al acestei noțiuni prevăzută de art. 6 CEDO.

Indică recurentul că deoarece hotărârea menționată este irevocabilă și are calitate de lucru judecat (*res judicata*), instanța de apel pentru judecarea justă a pricinii era obligată să țină cont și să aplice efectele acesteia reieșind din întreg conținutul său, inclusiv constatările instanței din partea descriptivă-motivare a acesteia.

Referitor la concluziile instanței de apel din decizia recurată precum că, potrivit prevederilor art. 383 alin. (1) și art. 384 alin. (2) lit. u) Codul contravențional, reclamantul Cugut Evgheni urma să solicite repararea prejudiciului sub formă de cheltuieli suportate în legătură cu procesul contravențional în cadrul acestui proces contravențional, și deoarece el a omis să facă acest lucru în cadrul procesului contravențional, conform prevederilor art. 1404 alin. (1) și alin. (3) Codul civil dânsul nu mai este în drept să înainteze astfel de cerințe în cadrul unui proces civil, consideră că, sunt greșite, întrucât instanța de apel a interpretat eronat art. 383 și art. 384 alin. (2) lit. u) Codul contravențional, la fel, eronat a aplicat prevederile art. 1404 alin. (1) și alin. (3) Codul civil, care nu trebuiau aplicate la soluționarea prezentei pricini.

Reține că, din prevederile art. 383 alin. (3) Codul contravențional rezultă cert că, dreptul persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional de a cere repararea prejudiciilor și cheltuielile suportate în legătură cu procesul respectiv, se nasc doar din momentul în care a devenit definitivă hotărârea prin care ea este declarat nevinovată sau răspunderea contravențională a fost înlăturată pe temeuri de reabilitare, adică din momentul când se întrunește condiția - „a devenit definitivă hotărârea prin care este declarată nevinovată sau răspunderea contravențională a fost înlăturată”. Or, art. 383 alin. (3) Codul contravențional prevede expres că, persoana în

privința căreia a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces, dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

Astfel, menționează că, hotărârea Judecătorei Fălești din 03 septembrie 2015, prin care a fost înlăturata răspunderea contravențională în privința sa, a devenit definitivă la 18 septembrie 2015 după expirarea termenului de atac cu recurs.

Prin urmare, consideră că dreptul de a cere repararea prejudiciului material și moral, inclusiv de a cere compensarea cheltuielilor de asistență juridică, a apărut la 18 septembrie 2015 când dânsul a dobândit dreptul de a înainta cererea de chemare în judecată.

De asemenea, invocă recurentul că, instanța de apel în mod eronat a aplicat la caz prevederile art. 1404 alin. (1)-(3) Codul civil, or, aceste norme de drept material nu sunt aplicabile la soluționarea unor astfel de categorii de cauze, deoarece ele sunt aplicabile doar la soluționarea litigiilor de contencios administrativ, în coroborare cu prevederile Legii contenciosului administrativ.

Totodată, susține reclamantul că, hotărârea primei instanțe, în partea în care acțiunea a fost respinsă, este neîntemeiată și ilegală, or, concluziile expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele de fapt și de drept ale pricinii.

De asemenea, prima instanță a interpretat eronat și nu a aplicat normele de drept material și procedural care trebuiau să fie aplicate.

Referitor la ilegalitatea hotărârii instanței de fond, în partea în care s-a respins pretenția cu privire la repararea prejudiciului material, consideră că, este neîntemeiată și ilegală.

Astfel, indică că, prima instanță a ignorat faptul că potrivit art. 53 alin. (2) din Constituție, coroborat cu art. 383 alin. (3), art. 384 alin. (2) lit. u) Codul contravențional, și cu art. 1, 2, 3, 7 lit. g), 13 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, are dreptul legal la repararea integrală (*reslitutio in integrum*) a prejudiciului material cauzat ca urmare a tragerii lui ilegale la răspundere contravențională și sancționarea contravențională, inclusiv dreptul la compensarea tuturor cheltuielilor suportate în procesul contravențional.

În acest sens, a indicat că, argumentele pertinentemente care rezultă din normele legale sus-indicate au fost deja expuse mai sus cu referință la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Referitor la ilegalitatea hotărârii primei instanțe în partea ce se referă la pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, consideră că, concluziile primei instanțe sunt greșite, întrucât sunt bazate pe o interpretare vădit eronată a normelor de

drept material pertinente, motiv din care, hotărâre respectivă în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral este pasibilă de casare cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea în această parte să fie admisă integral, cu încasarea de la pârât a unei compensații bănești pentru prejudiciul moral cauzat, pe care reclamantul a estimat-o în mărime de 5 000 lei.

Referitor la ilegalitatea hotărârii în partea ce se referă la compensarea cheltuielilor de judecată suportate în pricina civilă, o consideră neîntemeiată și ilegală din motivul că, prima instanță neîntemeiat și contrar legii a admis doar parțial pretenția și a respins integral pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral.

La fel, consideră ilegală hotărârea primei instanțe în partea în care a dispus încasarea doar o jumătate din suma taxei de stat de 150 lei achitată la depunerea acțiunii pentru pretenția privind repararea prejudiciului material, și din motivul că suma de 150 lei plătită de reclamant reprezintă suma minimă a taxei de stat prevăzută de lege care urmează a fi plătită în mod obligatoriu de orice reclamant-persoană fizică, indiferent de valoarea acțiunii. Prin urmare, chiar și în cazul admiterii parțiale a pretenției cu caracter patrimonial, instanța era obligată să oblige pârâtul să compenseze reclamantului întreaga sumă a taxei de stat de 150 lei plătită de el la depunerea acțiunii pentru această pretenție.

Prin referința din 23 ianuarie 2016 reprezentantul Inspectoratului General al Poliției, Valentin Andriuța, a indicat că argumentele recursului sunt neîntemeiate și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, iar prin urmare recursul declarat de Evgheni Cugut urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa recurentului la 10 octombrie 2016 (f.d. 145), iar la materialele dosarului nu este anexată dovada legală de recepționare, recursul depus de Evgheni Cugut la 05 decembrie 2016, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 161), se consideră declarat în termen.

Analizând modul în care recurentul Evgheni Cugut și-a exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acestea nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanța de apel aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a

probelor stabilite la art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurentului privind aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că acesta argument al recurentului poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Evgheni Cugut nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de Evgheni Cugut, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari